

Ворона В.О.
Студент ФСП
КПІ ім. Ігоря Сікорського
Науковий керівник:
Солончук І.В., ст. викл. ФСП
КПІ ім. Ігоря Сікорського

Заочний розгляд справи у цивільному процесі

Заочний розгляд цивільних справ в Україні досить актуальне явище, про це свідчать данні судової статистики. Лише за 2015-16 роки, було подано 40889 заяв про перегляд заочного рішення справ. Цивільний процесуальний кодекс України передбачає заочний розгляд справи, як певну специфічну процедуру, коли одна сторона (відповідач) не з'являється у судові засідання. Суд в свою чергу вирішує питання про відкладення розгляду справи, або розгляд справи у його відсутність.

Якщо звернутись до Австрійського статуту цивільного судочинства 1895 року, що діяв в тій частині України, яка перебувала у складі Австро-Угорської імперії (Галичина, Буковина, Закарпаття), то можна побачити, що можливість розгляду цивільних справ за відсутності позивача вже була актуальною і на той час [2, с. 65].

Законодавець встановлюючи різні процесуально-правові санкції щодо позивача та відповідача за недотримання та невиконання тотожних обов'язків не узгоджується з принципом рівності учасників цивільного процесу. Задля удосконалення інституту заочного розгляду справ, необхідно закріпити в законодавстві можливість ухвалення рішення у разі неявки без поважних причин *будь-якої* із сторін спору. Це дасть змогу краще та уважніше захищати права та інтереси відповідача, оскільки, як ми знаємо залишення позову без розгляду при неявці позивача не виключає його повторного звернення до суду з таким самим позовом.

Цивільний процесуальний кодекс України дає змогу виділити два варіанти поведінки сторін, які спрямовані на оскарження та перегляд заочного рішення:

- 1) подання заяви про перегляд заочного рішення до суду першої інстанції – для відповідача;
- 2) подання заяви про апеляційне оскарження і надалі апеляційної скарги – для позивача.

Проте такий підхід законодавця викликає наступні труднощі на практиці:

- 1) виникнення подвійного провадження – в суда першої інстанції за заявою про перегляд заочного рішення відповідача та в апеляційній інстанції за скаргою позивача;
- 2) якщо відповідач не може обґрунтувати поважної причини своєї неявки до суду, а оспорує законність і обґрунтованість рішення, він має подати безпідставну заяву про перегляд заочного рішення, аби згодом отримати право оскаржити його в апеляційному порядку;
- 3) залишається невизначеним момент набрання заочним рішенням сили законності.

За допомогою методів синтезу та аналізу, дослідивши норми діючого Цивільного процесуального законодавства України, а також судову практику застосування заочного розгляду справи в цивільному судочинстві України можемо зробити висновок, що законодавство далеке від досконалості. Необхідним є його доопрацювання, виключення норм, які не відповідають одна одній та суперечать змісту, в також впровадження та

застосування імперативних норм для забезпечення ефективного здійснення правосуддя в нашій державі.

Список використаних джерел

1. http://court.gov.ua/sudova_statystyka/
2. Навроцька Ю.В. Заочний розгляд цивільних справ в цивільному процесі України: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Навроцька Юлія Вячеславівна. – Л., 2008. – 209 с.